

WSTĘPNY ZAKRES ZMIAN
w dokumencie
AKTUALIZOWANEJ STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020+”

Katowice 2019

Opracowanie:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Wydział Rozwoju Regionalnego
Referat Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego

Kontakt:

Siedziba: ul. Plebiscytowa 36; 40-037 Katowice
Poczta: ul. Ligonja 46; 40-037 Katowice

Spis treści

1. PRZESŁANKI AKTUALIZACJI.....	4
2. REKOMENDACJE ZWIĄZANE Z UWARUNKOWANIAM I POLITYKI ROZWOJU REGIONU.....	5
3. RAMOWY ZAKRES ZMIAN.....	7

1. PRZESŁANKI AKTUALIZACJI

W czerwcu 2018 roku przystąpiono do prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Zasady, tryb i harmonogram prac nad dokumentem zostały przyjęte Uchwałą Sejmiku Województwa nr V/55/7/2018 z dnia 25 czerwca 2019 r.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” ma na celu dostosowanie zapisów obecnie obowiązującego dokumentu do nowoprzyjętych oraz aktualnie przygotowywanych dokumentów na szczeblu rządowym. W związku z zakończeniem prac nad Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) w lutym 2017 r. przez Radę Ministrów i trwającymi pracami nad Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, konieczne jest zapewnienie integralności założeń strategicznych na poziomie krajowym i regionalnym. Ponadto SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020 i określa na nowo wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030, które również muszą być uwzględnione w strategiach województw.

Proces aktualizacji Strategii jest również wynikiem ustosunkowania się do nowych polityk UE, które będą przedmiotem programowania w okresie 2021-2027. Zaktualizowanie na poziomie regionu dokumentów o charakterze strategicznym pozwoli na płynne przejście do programowania na poziomie operacyjnym, w tym przede wszystkim na przygotowanie kolejnego regionalnego programu operacyjnego

Weryfikacja dotychczasowej polityki rozwoju jest również odpowiedzią na zmiany zachodzące wewnątrz regionu związane przede wszystkim z utworzeniem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, zmianą skali dotychczasowych wyzwań np. w obszarze transformacji gospodarczej, depopulacji, zjawisk migracyjnych czy zmian klimatycznych.

Odpowiednie procedowanie w ramach prac nad opracowaniem (aktualizacją) strategii rozwoju województwa zostało określone w trzech głównych ustawach dla tego procesu, tj.

- Ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa;
- Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 11 ust. 1d ustawy o samorządzie województwa strategia rozwoju województwa uwzględnia cele średniookresowej strategii rozwoju kraju, krajowej strategii rozwoju regionalnego, odpowiednich strategii ponadregionalnych, a także cele i kierunki koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Strategia rozwoju województwa, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jest spójna ze średniookresową strategią rozwoju kraju i określa w szczególności:

- diagnozę sytuacji w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym, z uwzględnieniem stanu środowiska oraz zróżnicowań przestrzennych i terytorialnych;
- prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią;

- określenie celów rozwoju, w tym kierunków interwencji, w zakresie objętym strategią wraz z pożądanymi wskaźnikami realizacji, z uwzględnieniem różnicowań przestrzennych lub terytorialnych;
- systemy realizacji i ramy finansowe.

W strategii rozwoju województwa wydziela się okres niewykraczający poza okres objęty aktualnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju (art. 11 ust. 1b ustawy o samorządzie województwa).

Proces aktualizacji Strategii Rozwoju prowadzony jest, tak jak dotychczas, w oparciu o zasadę partnerstwa, tzn. wprowadzane zmiany będą przedmiotem szerokich konsultacji społecznych z przedstawicielami środowisk samorządowych, gospodarczych, naukowych, zawodowych, organizacji pozarządowych, itp.

2. REKOMENDACJE ZWIĄZANE Z UWARUNKOWANIAMI POLITYKI ROZWOJU REGIONU¹

Na rozwój polskich regionów, a w szczególności województwa śląskiego, w analizowanym okresie miało wpływ wiele czynników o charakterze globalnym/europejskim, krajowym i regionalnym.

Wśród kluczowych procesów i trendów, które mogą być stymulatorem dalszego rozwoju województwa śląskiego, wyróżnić należy:

- globalną restrukturyzację gospodarki w kierunku rozwoju technologii i systemów zarządzania o największym potencjale przyszłościowym;
- spadające koszty krańcowe oraz rosnąca świadomość zmian klimatycznych i środowiskowych stymulujące nowe rozwiązania gospodarcze,
- starzenie się społeczeństw i wyzwania (gospodarcze i społeczne) związane z perspektywą wydłużenia życia;
- postępująca transformacja gospodarki i społeczeństwa oraz rozwój systemów zarządzania opartych na partycypacji społecznej i współpracy międzysektorowej.

Za istotne uznać należy następujące czynniki i uwarunkowania:

• w wymiarze światowym i krajowym:

- przeobrażenia gospodarki światowej związane ze wzrostem znaczenia: technologii, automatyzacji i globalizacji, przy wykorzystaniu rozwiązań informatycznych i komunikacyjnych (ICT);

¹Opracowano z wykorzystaniem materiału: Wybrane problemy i rekomendacje związane z otwarciem prac nad Aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, Prof. zw. dr hab. arch. Aleksander Noworól, Katedra Gospodarki Regionalnej, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, 2018

- zmiany klimatyczne i ich konsekwencje wymagające dostosowań polityki energetycznej w krajach i regionach;
- utrzymywanie się wysokiego poziomu zanieczyszczenia;
- deficyty w zakresie dostępności zasobów ludzkich na rynku pracy;
- kontynuacja rewolucji informatycznej, modyfikująca formy komunikacji społecznej.

• w wymiarze regionalnym:

- potrzeby w sferze restrukturyzacji gospodarczej;
- procesy związane z przemysłami tradycyjnymi i związane z tym społeczne przemiany;
- potrzeby w sferze rewitalizacji obszarów miejskich i poprzemysłowych;
- rozwój infrastruktury metropolitalnej województwa śląskiego;
- szansa na wykreowanie polityki kulturalnej, wykorzystującej dziedzictwo regionalne.

Kluczowe wyzwania stojące przed polskimi regionami uwzględniać powinny trzy aspekty:

- odniesienia do światowych i krajowych uwarunkowań i trendów rozwojowych,
- wykorzystanie potencjałów województwa, takich jak:
 - „miejskość” województwa, stanowiącego najbardziej zurbanizowaną część kraju, w sytuacji dominującej roli obszarów zurbanizowanych we współczesnych procesach rozwojowych,
 - obecność ważnych dla kraju ośrodków przemysłowych,
 - środowisko naukowe i prowadzone w województwie prace badawczo-rozwojowe,
 - tradycje przemysłowe cechujące kapitał ludzki i związaną z tym gotowość do podejmowania wyzwań technologicznych,
 - specyfika kulturalno-społeczna, bogate dziedzictwo kulturowe wyróżniające region i mogące być postawą dla swoistej polityki kulturalnej,
 - infrastruktura techniczna, związana z industrialną przeszłością regionu,
 - położenie na kluczowych, europejskich korytarzach transportu kolejowego i drogowego,
 - infrastruktura społeczna, w tym – o znaczeniu metropolitalnym;
 - przekraczanie barier rozwojowych zidentyfikowanych na obszarze województwa.

3. RAMOWY ZAKRES ZMIAN

Na podstawie dotychczasowych działań określony został ramowy układ Strategii Rozwoju Województwa, który będzie uwzględniał zapisy dokumentów krajowych i europejskich oraz wyniki prac warsztatowych, jak również prowadzonych konsultacji społecznych.

Układ Strategii Rozwoju Województwa będzie odzwierciedlony w wojewódzkich dokumentach branżowych, takich jak: strategię sektorowe/polityki, co umożliwi lepsze wdrażanie i monitorowanie zmian rozwojowych w województwie.

PROPONOWANY RAMOWY ZAKRES ZMIAN	
Część I Diagnostyczna	<p>Aktualizacja diagnozy do najnowszych danych statystycznych oraz ujęcie jej w sposób dynamiczny. Kształt zaktualizowanej diagnozy będzie miał charakter opisu wyzwań i zdefiniowania problemów w podziale na cztery pola, tj.: przedsiębiorczość, mieszkańiec, przestrzeń i współpraca.</p> <p>Szeroka analiza statystyczno-wskaźnikowa regionu przeniesiona zostanie w całości do aneksu, natomiast w głównej części Strategii zawarte zostaną jedynie wnioski wynikające z tej analizy.</p> <p>W tej części Strategii wskazane ponadto powinny zostać zdefiniowane uwarunkowania zewnętrzne rozwoju województwa, prognozy/trendy, czynniki analizy SWOT i obszary strategicznej interwencji (OSI).</p>
Część II Aksjologiczna	<p>W części aksjologicznej dopuszcza się modyfikację wizji rozwoju, która będzie odpowiadać na nowe wyzwania i zjawiska zachodzące zarówno w otoczeniu jak i w regionie. W wyniku prac warsztatowych oraz w zgodności z ustaleniami dokumentów krajowych zostaną zmodyfikowane priorytety rozwoju, cele strategiczne oraz kierunki działań. Określone zostaną typy projektów i kluczowe przedsięwzięcia w perspektywie roku 2030</p>
Część III System wdrażania	<p>W ramach tego elementu zostanie wskazany układ podmiotów zapewniających wdrażanie Strategii, ramy finansowe-mechanizmy jej realizacji, zasady wdrażania, na których będzie</p>

	<p>się opierał proces wdrażania Strategii oraz wskazane zostaną procedury i mechanizmy, w tym mechanizmy wyboru projektów.</p>
<p>Część IV System monitoringu</p>	<p>System monitoringu i ewaluacji Strategii zostanie poddany przeglądowi oraz pewnym koniecznym modyfikacjom, uwzględniającym zmieniające się uwarunkowania – w szczególności zapisy krajowych dokumentów strategicznych. Wskaźniki wyznaczone w dotychczasowej Strategii zostaną poddane przeglądowi pod kątem aktualności i celowości ich badania, jak również możliwości pozyskania odpowiednich danych. Ponadto system wskaźników zostanie dopasowany do uaktualnionego układu celów i kierunków Strategii. Dla każdego ze wskaźników określona zostanie jego wartość bazowa oraz wyznaczone zostaną pożądany kierunek zmian, wartości wskaźnika oraz jego wartość docelowa w perspektywie roku 2030.</p> <p>System monitoringu będzie się składać z trzech kluczowych elementów, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - układu podmiotów; - procedury i trybu sporządzania raportu o stanie województwa; - wskaźniki oddziaływania i rezultatu.

